

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3280/23
28.2.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија др Драгице Попеску, као председника већа, Зорице Ђаковић и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије – Министарство одбране, коју заступа Војно правобранилаштво из Београда, ул. Бирчанинова бр. 5, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Раде Еркић, адвокат из Београда, ул. Милоша Поцерца бр. 15, ради дуга, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Првог основног суда у Београду П 2106/16 од 02.02.2021. године, исправљеној решењем истог суда П 2106/16 од 01.08.2022. године, у седници већа одржаној дана 28.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог АА из ... и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П бр. 2106/16 до 02.02.2021. године, исправљена решењем истог суда П 2106/16 од 01.08.2022. године у ставу другом и четвртом изреке.

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца Републике Србије – Министарство одбране и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 2106/16 од 02.02.2021. године, исправљена решењем истог суда П 2106/16 од 01.08.2022. године, у ставу трећем изреке.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 2106/16 од 02.02.2021. године, исправљеној решењем истог суда П 2106/16 од 01.08.2022. године, ставом првим изреке дозвољено је објективно преиначење тужбе учињено поднеском од 13.03.2019. године. Ставом другим изреке делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан је

тужени да му на име накнаде трошкова становања исплати износ од 1.344.964,69 динара, са законском затезном каматом почев од 14.12.2014. године, па до коначне исплате. Ставом трећим изреке, одбијен је, као неоснован, тужбени захтев тужиоца да му тужени на име дуга плати преко досуђеног износа, а до тражених 1.552.374,33 динара, за износ од 207.409,64 динара, са припадајућом каматом. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 231.000,00 динара.

Решењем Првог основног суда у Београду П 2106/16 од 01.08.2022. године, исправљена је пресуда тог суда П 2106/16 од 02.02.2021. године, тако што у трећем ставу изреке пресуде уместо речи “против туженог ... из ...”, треба да стоје речи “против туженог АА из ...”, тако што у образложењу пресуде у 20. и 31. пасусу уместо речи “основан” треба да стоје речи “делимично основан”, као и тако што у образложењу пресуде у 32. пасусу, после речи “и да укупни трошкови на име школовања на дан 28.11.2014. године, износе 1.344.964,69 динара” треба да стоји нови пасус “суд је у преосталом делу одбио тужбени захтев тужиоца имајући у виду да је у потпуности прихватио допунски налаз и мишљење судског вештака Божидара Ждраљевића, те је одлучио као у трећем ставу изреке пресуде”.

Апелациони суд у Београду испитао је првостепену пресуду у побијаном делу, у смислу члана 386. Закона о парничном поступку, нашавши да су жалбе парничних странака неосноване.

У поступку пред првостепеним судом нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које овај суд, као другостепени, пази по службеној дужности, нити друге повреде поступка које би биле од битног утицаја на њену правилност или законитост. Супротно наводима жалбе туженог, ожалбена пресуда је јасна и садржи разлоге о битним чињеницама, те постоји сагласност између разлога изнетих у образложењу побијане пресуде и садржине исправе, чију доказну снагу је ценио и првостепени суд, те побијана пресуда није захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку тужилац је са туженим, на основу уговора о школовању Војне гимназије и уговора о школовању Војне академије, обезбедио бесплатно школовање, обуку, смештај, услуге у интернату, исхрану, одећу, обућу, школски прибор, уџбенике, месечна новчана примања, здравствену заштиту и друго. Наведеним уговорима тужени се обавезао да ће сносити трошкове школовања у случају да својом кривицом изгуби својство лица на школовању, тако што би изгубио право на упис школске године. Тужени је у Војној гимназији био укупно на школовању од 01.09.2009. године, до 31.05.2013. године, док је на Војној академији био од 01.09.2013. године, до 28.11.2014. године. Тужени је био у обавези да након завршење Војне гимназије дипломира на Војној академији и у служби проведе дупло времена од периодаведеног на школовању. Исти је изгубио право на упис школске године након прве године Војне академије. Наредбом начелника Војне академије од 28.11.2014. године, утврђено је да му је престало својство лица на школовању на студијском програму менаџмент у одбрани, због губитка права на упис

школске године, јер није положио испите из пет предмета.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је применом члана 12. Правилника о поступку утврђивања и повраћаја трошкова школовања, специјализације, односно усавршавања, члана 44. Закона о војној радној и материјалној обавези, те одредби чл. 10, 17, 18. и 262. став 1. Закона о облигационим односима, и члана 80. Закона о војсци, одлучио као у ставу другом изреке ожалбене пресуде.

По налажењу Апелационог суда у Београду, првостепени суд је правилно и потпуно утврдио чињенично стање, које се жалбеним наводима туженог не доводи у сумњу, када је делимично усвојио тужбени захтев тужиоца којим је обавезао туженог да му исплати тражени износ.

Наиме, одредбом члана 12. Правилника о поступку утврђивања и повраћаја трошкова школовања, специјализације, односно усавршавања, прописано је да у случају да се лице које се школовало, специјализовало, односно усавршавало, својом кривицом не изврши уговорне обавезе, једнострано раскине уговор или му престане служба на лични захтев пре истека законске обавезе, утврђују се стварни трошкови за време које је лице провело на школовању и специјализацији, односно усавршавању или сразмерно извршеном делу обавезе утврђене уговором. Обрачун стварних трошкова школовања, специјализације, односно усавршавања врши се на основу евиденције трошкова у ревалоризованом износу усклађеном са месечном стопом раста потрошачких цена.

Одредбом члана 44. Закона о војној, радној и материјалној обавези („Службени Гласник РС” бр. 88/09, 95/10 и 36/18), прописано је да се време које кадет Војне академије проведе на студирању на Војној академији, након првих шест месеци, рачуна као време проведено на служењу војног рока, сходно члану 24. тог закона, служење војног рока са оружјем или без оружја траје шест месеци.

Одредбом члана 10. Закона о облигационим односима, прописано је да су стране у облигационим односима слободне, у границама принудних прописа, јавног поретка и добрих обичаја, да свој однос уреде по својој вољи, док је чл. 17. и 18. истог закона, прописано да су странке у облигационим односима дужне да изврше своју обавезу и одговорне су за њено испуњење, као и да су дужне да о извршавању своје обавезе поступају са пажњом која се у правном промету захтева у одговарајућој врсти облигационих односа. Одредбом члана 262. став 1. истог закона, прописано је да је поверилац у обавезном односу овлашћен да од дужника захтева испуњење обавезе, јер је дужник дужан испунити је савесно у свему како она гласи.

Одредбом члана 80. став 7. Закона о војсци („Службени Гласник РС” бр. 116/07... 64/21), прописано је да у случају неизвршавања уговорних обавеза кривицом лица упућеног на школовање, специјализацију односно додатно усавршавање, то лице је дужно да једнократно врати све стварне трошкове школовања који су исплаћени из средстава буџета.

У конкретном случају туженом је наредбом начелника Војне академије од

28.11.2014. године, утврђено да му је престало својство лица на школовању на студијском програму менаџмент у одбрани, због губитка права на упис школске године, из разлога што није положио испит из пет предмета. Тужени је према напред цитираним законским прописима био дужан да након завршене Војне гимназије дипломира на Војној академији и у служби проведе дупло времена у односу на период проведеног на школовању. Сходно одредби члана 3. уговора о школовању у Војној академији од 10.12.2013. године, тужени се обавезао да Министарству одбране надокнади стварне трошкове предвиђене чланом 4. уговора, уколико својом кривицом изгуби својство лица на школовању односно уколико између осталог изгуби право на упис школске године сходно члану 3. став 4. тачка а, у вези члана 5. тачка 4. тог уговора. Стога је дужан да накнади тужиоцу стварне трошкове у једнократном ревалоризованом износу од 1.344.964,69 динара, коју висину је првостепени суд утврдио на основу допунског налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке, Божицара Ждраљевића од 15.01.2020. године, одакле је утврђено да се тужени школовао на терет средстава којим располаже Војска, као ученик Војне гимназије у периоду од 01.09.2009. године, до 31.05.2013. године и као кадет Војне академије, у периоду од 01.09.2013. године, до 28.11.2014. године и да укупни трошкови на име школовања, на дан 28.11.2014. године, износе 1.344.964,69 динара.

Неосновани су наводи жалбе туженог да на његовој страни нема кривице (намере или непажње), те да је наводно суд пропустио да цени кључне околности које се тичу чињенице да је тужени незаконитим поступањем тужиоца доведен у ситуацију да му предстане статус студента, чиме се искључује кривица туженог. Наиме, наредбом начелника Војне Академије од 28.11.2014. године, утврђено је да је АА, кадету 138. класе Војне Академије, престало својство лица на школовању, на студијском програму “Менаџмент у одбрани”, због губитка права на упис школске године, из разлога што није положио испите из пет предмета. На наведено решење тужени се није жалио, па је исто постало коначно и правноснажно. У тој ситуацији суд се не може упуштати у оцену оправданости разлога због којих је тужени изгубио право на упис школске године, код неспорне чињенице да је коначним и правноснажним управним актом утврђено да је туженом због губитка права на упис школске године престало својство лица на школовању у Војној Академији, сходно члану 5. тачка 4. наведеног уговора од 10.12.2013. године.

Неосновани су и наводи жалбе туженог да је првостепени суд пропустио да цени кључну околност да је уговор парничних странака закључен поводом школовања у Војној гимназији у целости испуњен и да је тужени, након завршетка гимназије уписао Војну Академију, те да се ради о два одвојена уговора са засебним обавезама, при чему уговор о школовању у Војној гимназији не може имати правну природу предуговора са Војном Академијом, а како су обавезе из уговора са Војном гимназијом извршене завршетком школовања у истој и уписом Војне Академије, то сматра да нема услова за потраживање тужиоца трошкова школовања у гимназији.

Међутим, ови наводи су били истицани током првостепеног поступка, а првостепени суд је правилно нашао да школовање у наведеном случају престаје континуираном радњом, која обухвата обавезан упис лица на Војну Академију, након завршетка средње школе, у својству војног стипендисте, а потом и ступање у службу у

Војсци и останак у тој служби за двоструко више времена у односу на време трајања школовања, односно студирања, те да ова два уговора представљају једну целину и не треба их одвојено посматрати. Осим тога, тужени је закључио уговор о школовању у Војној гимназији са обавезом да настави школовање у Војној Академији и да ступи у професионалну војну службу, те постоји континуитет код оба уговора и обавеза туженог за накнаду свих трошкова школовања.

Неосновани су наводи жалбе тужиоца да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је одбио део тужбеног захтева тужиоца као у ставу трећем изреке ожалбене пресуде, те да није било основа да се од укупних трошкова школовања тужиоцу одузму и трошкови за издржавање војника на служењу војног рока, што је суд учинио прихватајући допунски налаз и мишљење судског вештака.

Овакви наводи тужиоца су неосновани јер су први пут изнети у жалби, а сходно одредби члана 372. став 1. ЗПП, у жалби не могу да се износе нове чињенице и предлажу нови докази, осим ако подносилац жалбе учини вероватним да их без своје кривице није могао да изнесе односно предлажи до закључења главне расправе, што овде није случај.

Како се ни осталим наводима жалби парничних странака, не доводи у сумњу правилност и законитост побијане пресуде у побијаном делу, применом члана 390. ЗПП, одлучено је као у изреци пресуде.

Применом члана 401. тачка 2. ЗПП потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка из става четвртог изреке ожалбене пресуде, која је донета правилном применом одредби чл.150, 151, 153. и 154. ЗПП, и у складу је са висином тужбеног захтева са којим је тужилац успео и важећој АТ и ТТ у време пресуђења.

Применом члана 165. став 1. ЗПП, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка будући да нису успели у поступку по жалби.

**Председник већа – судија
др Драгица Попеску, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић